

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่นอกการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
ที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่นอกในจังหวัดชลบุรี

ชื่อและนามสกุล นายวราวุธ วันริโก

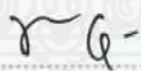
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร

สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. สินีสุข กรุฑาเมือง แสนเสริม
2. รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2555

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ อุดมสิน)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สินีสุข กรุฑาเมือง แสนเสริม)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่นอกการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
ที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่นอกในจังหวัดชลบุรี

ผู้วิจัย นายวราวุธ วันวิโก รหัสนักศึกษา 2539000949

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. สินีพร คุรุเมือง แสนเสริม

(2) รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่นอก 2) การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่นอก 3) ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่นอกของเกษตรกร และ 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนฟาร์มและผ่านการรับรองมาตรฐานฟาร์มการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่นอกในช่วงเดือนตุลาคม 2552 – กันยายน 2553 จำนวน 175 ราย จากจำนวนเกษตรกรทั้งหมด 312 ราย การคัดเลือกเกษตรกรได้ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลาก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จบการศึกษาระดับประถมศึกษา อายุเฉลี่ย 46.63 ปี ทำการประมงเป็นอาชีพหลักและใช้แรงงานในครัวเรือน ฟาร์มเป็นของตนเองและมีขนาดพื้นที่เฉลี่ย 4.93 ไร่ รายได้เฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 237,820 บาท มีการลงทุนเฉลี่ย 119,790 บาทต่อปี โดยใช้เงินสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2) มีการเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสมในการล่อลูกหอย เป็นเกณฑ์ของการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่นอกที่เกษตรกรทั้งหมดสามารถปฏิบัติตามได้ ส่วนเกณฑ์ที่เกษตรกรปฏิบัติตามได้น้อยที่สุดคือที่มาของลูกพันธุ์จากจังหวัดอื่นๆ 3) เกณฑ์ที่เกษตรกรพึงพอใจมากที่สุด คือ มีการวางแผนการผลิตไว้ล่วงหน้า ส่วนเกณฑ์ที่พึงพอใจน้อยที่สุดคือที่มาของลูกพันธุ์จากจังหวัดอื่นๆ และ 4) เกษตรกรแนะนำให้ยกเลิกเกณฑ์ที่ไม่สอดคล้องส่วนเกณฑ์ที่เกษตรกรได้ขอให้หน่วยงานรัฐช่วยเหลือ คือการตรวจสอบแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดโรคทางเดินอาหาร เนื่องจากเกษตรกรไม่มีเครื่องมือตรวจสอบ

คำสำคัญ ความพึงพอใจของเกษตรกร การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี ฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่นอก
จังหวัดชลบุรี

Thesis title: Satisfaction of Farmers in Chonburi Province on Practice Adhering to Good Aquaculture Practice for Green Mussel Farm

Researcher: Mr.Varavut Wanrigo; **ID:** 2539000949;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Sineenuch Krutmuang Sanserm, Associate Professor;
(2) Mr. Bumpen Keowan, Associate Professor;**Academic year:** 2012

Abstract

The purposes of this research were to study 1) socio-economic situations of green mussel farmers, 2) good aquaculture practice for green mussel farms, 3) satisfaction of farmers on practice adhering to good aquaculture practice for green mussel farms, and 4) problems and suggestions of farmers.

The research study was conducted by using questionnaires to a number of 175 out of 312 farmers who registered and received Good Aquaculture Practice certification for green mussel farm during the months of October 2009 to September 2010 through simple random sampling by taking a draw. Data were analyzed employed statistics, such as frequency, percentage, minimum and maximum values, mean, and standard deviation.

Research findings were found that 1) most of respondent farmers were male, completed primary education level with the average age at 46.63 years. The main occupation was fishery and used labors within the family. They had their owned farm area with the average of 4.93 Rai. The averages of annual income and investment cost were 237,820 baht and 119,790 baht, respectively. They had loans from Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives. 2) They used suitable materials to decoy baby green mussels adhering to good aquaculture practice for green mussel farm which was practicable by all farmers. The criteria that apparently least practiced by farmers was source of baby species from other provinces. 3) The criteria that most satisfied by farmers was the advance production planning while the least satisfied was source of young species from other provinces. 4) They suggested that criteria that failed to correspond should be cancelled, and they asked for help from the government was examining salmonella, the cause of gastrointestinal illness since farmers did not have examining tools.

Keywords: : Satisfaction of Farmer, Good Aquaculture Practice, Green Mussel Farmer, Chon Buri Province

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ที่โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษาครั้งนี้ การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้จากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คือ รองศาสตราจารย์ ดร.สินีนาฏ คุรุทเมือง แสนเสริม และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน จากสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ อุดมสิน ที่ให้เกียรติมาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และคณาจารย์อีกหลายท่านที่ได้ให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิด จนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบคุณ นายพิเชต พลายเพชร ผู้เป็นกัลยาณมิตร ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย รวมทั้งขอบคุณเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่นในจังหวัดชลบุรีที่กรุณาให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในแบบสอบถามจนเป็นผลให้วิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนกำลังใจจากครอบครัว คุณพ่อ คุณแม่ พี่ๆ ที่คอยห่วงใยและเป็นกำลังใจ นับเป็นสิ่งที่มีความค่าอย่างยิ่ง จนทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเกิดประโยชน์ให้แก่การศึกษาและงานส่งเสริมด้านการประมงทั้งหมด คุณค่าอันพึงมีจากงานนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้ที่สนใจการศึกษาและการพัฒนาการเกษตรของชาติ

วราวุฒิ วันริโก
กรกฎาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ประวัติและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
สภาพทั่วไปของจังหวัดชลบุรี	7
ทฤษฎีแนวคิด และการวัดความพึงพอใจ	9
การเลี้ยงหอยแมลงภู่	12
มาตรฐานและการประเมินการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีฟาร์มเลี้ยง หอยแมลงภู่	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่	29
ตอนที่ 2 การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่ ของเกษตรกร	36
ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่ในเขตจังหวัดชลบุรีต่อการปฏิบัติ ทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่	40
ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่ต่อการปฏิบัติทางการ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่	47
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	51
สรุปการวิจัย	51
การอภิปรายผล	53
ข้อเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	60
ก ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม	61
ข แบบสอบถาม	64
ประวัติผู้วิจัย	73

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่มุ่ทั้งหมดในอำเภอเมืองชลบุรีและจำนวนเกษตรกรที่ถูก สุ่มเพื่อตอบแบบสอบถาม.....	26
ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่มุ่ในเขตจังหวัดชลบุรี.....	30
ตารางที่ 4.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่มุ่ในเขตจังหวัดชลบุรี.....	34
ตารางที่ 4.3 การปฏิบัติตามแนวทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่มุ่ของ เกษตรกรในเขตจังหวัดชลบุรี.....	37
ตารางที่ 4.4 ความพึงพอใจของเกษตรกรในเขตจังหวัดชลบุรีต่อการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์ น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยง หอยแมลงภู่มุ่.....	41
ตารางที่ 4.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในเขตจังหวัดชลบุรีต่อเกณฑ์การปฏิบัติทางการ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่มุ่เกษตรกรที่ไม่ปฏิบัติตามหรือ ปฏิบัติน้อยที่สุด.....	48

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 4

